

وظائف مشظن سکران

واحد تحقیقات مسجد مقدس سکران

وظایف

منتظران

واحد تحقیقات

مسجد مقدّس جمکران

وظایف منتظران / واحد تحقیقات مسجد مقدّس جمکران.
- قم: مسجد مقدّس صاحب الزمان (جمکران)، ۱۳۷۸.
۸۰ ص: ۱۲ x ۱۶ س.م.

ISBN: 964 - 6705 - 29 - 4

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا

کتابنامه به صورت زیر نویس.

۱. مهدویت - - انتظار. ۲. محمّد بن حسن (عج)، امام
دوازدهم، ۲۵۵ ق. - الف. مسجد جمکران. واحد تحقیقات.

۲۹۷ / ۴۶۲

BP ۲۲۴ // ۴ و ۶

۱۳۷۸

۷۸ - ۲۲۴۰۸ م

کتابخانه ملی ایران

انتشارات

♦♦ نام کتاب:	♦♦ وظایف منتظران
♦♦ مؤلف:	♦♦ واحد تحقیقات مسجد مقدّس جمکران
♦♦ ناشر:	♦♦ انتشارات مسجد مقدّس جمکران
♦♦ تاریخ نشر:	♦♦ زمستان ۱۳۸۰
♦♦ نوبت چاپ:	♦♦ چهارم
♦♦ چاپ:	♦♦ نگین - ۲۹۳۱۴۸۱
♦♦ تیراژ:	♦♦ ۱۰۰۰۰ جلد
♦♦ قیمت:	♦♦ ۲۰۰ تومان
♦♦ شابک	♦♦ ۹۶۴-۶۷۰۵-۲۹-۴

♦♦ مرکز پخش: ♦♦

انتشارات مسجد مقدّس جمکران واقع در صحن مسجد مقدّس جمکران

♦♦ تلفکس: ♦♦ ۷۲۵۳۳۴۰ - صندوق پستی: ۶۱۷

♦♦ کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است ♦♦

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست

۴	فهرست
۵	طلیعه
۹	شناخت
۱۱	اقتدا و تأسی
۱۴	اطاعت پذیری
۱۷	تکریم و احترام
۲۰	انتظار
۲۳	یاد
۲۵	محبت
۲۸	اشتیاق دیدار
۳۰	جستجو
۳۲	خدمت
۳۴	ادای حقوق
۳۶	خودسازی و رعایت تقوا
۳۸	دیگر سازی
۴۱	یاری رسانی به دیگران
۴۳	دفاع
۴۶	تقیه
۴۹	استقامت
۵۳	سرسپاری به فرمان و فتوای فقیهان
۵۶	دعا برای امام زمان <small>علیه السلام</small>
۵۹	دعا برای فرج
۷۳	ندبه و زاری

طلیعه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«یا صاحب الزمان ادر کنا»

نهان زیستی امام زمان علیه السلام هرگز به معنای وانهادگی کامل انسان‌ها، تعطیل گشتن احکام و تکالیف الهی، و بی رهبر و پیشوا ماندن مسلمانان و شیعیان نیست. امام در غیبت هم، آثار وجودی فراوان در نظام تکوین و تشریح دارد.

امام غایب چونان خورشیدی است که در پس پرده ابر مانده باشد^(۱)، فیض وجود او سبب استقرار زمین و استمرار حیات زمینیان است.

۱ - کمال الدین، شیخ صدوق، ج ۲، ص ۴۸۵.

«... لَوْ خَلَّتِ الْأَرْضُ سَاعَةً وَاحِدَةً مِنْ حُجَّةٍ لِلَّهِ، لَسَاخَتْ بِأَهْلِهَا» (۱).

امیرالمؤمنین علیه السلام

«اگر زمین حتی یک ساعت از حجت خدا خالی بماند، اهلس را در خود فرو می برد».

«... إِنِّي لِأَمَانٌ لِأَهْلِ الْأَرْضِ كَمَا أَنَّ النُّجُومَ أَمَانٌ لِأَهْلِ السَّمَاءِ...» (۲).

امام زمان علیه السلام

«من موجب امنیت اهل زمین هستم، همچنانکه ستارگان سبب امنیت اهل آسمان هستند».

آثار هدایت و جلوه‌های عنایت امام زمان علیه السلام در همه جای زمین و زمان پیدا است.
بارش باران و نزول رحمت‌های الهی، رویش گیاهان و

۱ - بحار الانوار، مجلسی، ج ۵۱، ص ۱۱۳.

۲ - کمال الدین، ج ۲، ص ۴۸۵. منتخب الاثر، ص ۲۶۷.

پیدایش نعمت‌های فراوان، طلوع و غروب خورشید و انتظام روز و ماه و سال، گردش زمین و استقرار آسمان و بقای افلاک، همه به برکت وجود او است.

«بِئْمْنِهِ رُزِقَ الْوَرَىٰ وَ بِوَجُودِهِ ثَبَّتَتِ الْأَرْضُ وَ السَّمَاءُ» (۱).

«به برکت او است که آفریدگان روزی داده می‌شوند و به وجود او است که زمین و آسمان ثابت و پایدار می‌ماند».

با چنین باورداشتی آنان که در دوران غیبت حضرت مهدی علیه السلام به سر می‌برند، و از تابش مستقیم نور جمال او بر ساحت زندگی فردی و اجتماعی خویش محرومند، نه تنها تکالیفی را که در زمان حضور هر یک از امامان علیهم السلام بر دوش همگان بوده، بلکه وظایفی ویژه را نیز بر عهده دارند.

در این نوشتار مختصر برآنیم تا برخی از مهم‌ترین این

تکالیف را به گونه‌ای اجمالی برشماریم، باشد تا تذکری به شمار آید و ارادتی را برانگیزاند و حس مسئولیتی را تقویت کند.

واحد تحقیقات مسجد مقدس جمکران

پانزده شعبان ۱۳۴۰

پاییز ۱۳۷۸

«شناخت»

امام زمان علیه السلام و ویژگی های او را، دوباره باید شناخت. امامت و نقش آن را دیگر باره با دیدی عمیق تر و در گستره های وسیع تر باید بررسی کرد. راستی چرا عدم شناخت امام زمان علیه السلام همپای شرک و جاهلیت، و تکذیب او همردیف کفر و بی ایمانی شمرده شده است؟

«مَنْ مَاتَ وَ هُوَ لَا يَعْرِفُ إِمَامَهُ، مَاتَ مَيِّتَةً

جَاهِلِيَّةً» (۱). رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم.

«کسی که بمیرد و امام زمانش را نشناسد به مرگ

جاهلیت مرده است.»

«مَنْ كَذَّبَ بِالْمَهْدِيِّ كَفَرَ» (۲).

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم.

۱ - میزان الحکمة، ج ۱، ص ۱۷۱.

۲ - الفتاوی الحدیثیه، ابن حجر هیثمی، ص ۲۷.

«کسی که مهدی را تکذیب کند کافر است».

چرا در دعای شریفه می خوانیم:

«...اللَّهُمَّ عَرَّفْنِي حُجَّتَكَ، فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ

تُعَرِّفْنِي حُجَّتَكَ ضَلَلْتُ عَنْ دِينِي» (۱).

«خدایا حجت خویش را به من بشناسان، که اگر

حجت خود را به من نشناسانی، از دینم گمراه

خواهم شد».

آیا غیر از این است که جز با شناخت امام، راه هدایت را

نمی توان شناخت و جز با معرفت او، به معرفت دینی

نمی توان دست یافت؟

به یقین شناخت امام عصر علیه السلام که کلید همه معارف

وحی است، با یادگیری نامها و القاب و تاریخ ولادت و غیبت

او حاصل نمی شود.

باید در حکمت نامها و نشان های او اندیشه کرد.

باید در شگفتی های ولادت و حیات او تأمل نمود.

باید غیبت پر رمز و راز او را به بررسی نشست و عوامل و لوازم آن را با نگاهی مسئولانه جستجو کرد.

باید در کلمات و فرمایشات امام علیه السلام دقت کرد.

باید در نامه‌ها و فرامین او تدبّر نمود.

باید آنچه را که سبب خوشنودی و ناخوشنودی او است، باز شناخت.

باید اهداف و آرمان‌های او را فهمید.

این اندیشه و تأمل و بررسی و دقت و تدبّر و فهم و شناخت، مقدمه‌ای تعهد آفرین برای اطاعتی تعبد آمیز از امام زمان علیه السلام است؛ و چنین اطاعتی عین اطاعت از خدا و پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم است که غایت ایمان و اسلام به شمار می‌آید.

«اقتدا و تأسی»

«اقتداء» از ریشه «قدوة»، و به معنای الگو قرار دادن و جلودار دانستن مقتدا است، چنانکه «تأسی»، از ریشه «أسوة» و به معنای اسوه قرار دادن و تبعیت کردن از اوست.

امام زمان علیه السلام امام زمانه است، امام همه انسان‌ها در همه ابعاد زندگی است. امام‌وار زندگی کردن وظیفه‌ای همگانی است، به او باید اقتدا کرد، به او باید تأسی جست، چون او باید حرکت کرد تا به مقصد رسید. چون او باید زیست، تا بتوان به کمال دست یافت.

آن کس که خود را صادقانه پیرو امام زمان علیه السلام می‌شمارد، به همان اندازه که ویژگی‌های او را می‌شناسد، در همسو کردن زندگی، همسان نمودن خلق و خو، هم‌رنگ ساختن اعمال و رفتار خویش با او وظیفه دارد.

اگر امام زمان علیه السلام را به زهد و بی‌اعتنایی به دنیا شناختیم^(۱)، دیگر نمی‌توانیم با ادعای پیروی از او حریصانه

۱ - «ما لباس القائم الآ الغلیظ و ما طعامه الآ الجشب».

امام رضا علیه السلام.

«لباس قائم ما علیه السلام چیزی نیست جز پوشاکی خشن و غذای او چیزی نیست جز طعامی خشک».

غیبت نعمانی. منتخب الاثر، ص ۳۰۷.

به دنبال دنیا باشیم و همّت خود را در نیکو پوشیدن و خوب خوردن و لذت بردن خلاصه کنیم.

اگر امام زمان علیه السلام را به اهتمام در دعا و عبادت‌ها شناختیم^(۱)، دیگر نمی‌توانیم نسبت به دعاها بی تفاوت بمانیم و در نماز و راز و نیاز با خدا سستی و کم توجهی روا داریم.

اگر امام زمان علیه السلام را به عادل بودن و عدالت‌گستری شناختیم^(۲)، دیگر نمی‌توانیم با ادّعای اقتدای به او بر بندگان خدا ستم کنیم و نسبت به ظلمی که بر دیگر بندگان خدا می‌شود، بی تفاوت بمانیم.

۱ - کثرت دعاهاى وارده از امام زمان علیه السلام و نمازهاى طولانى مخصوص آن حضرت که در کتب روایى نقل شده - بهترین نشانه این ویژگی است.

۲ - «يعدل في خلق الرحمان، البرّ منهم و الفاجر».

امام باقر علیه السلام

«امام زمان علیه السلام در بین آفریدگان خدا به عدالت رفتار می‌کند، چه نیکوکار

منتخب الاثر، ص ۳۱۰.

باشند و چه بدکار».

اگر امام زمان علیه السلام را به ...

«راستی خوشا به حال آن کس که قائم اهل بیت
پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم را درک کند در حالی که در زمان
غیبت و دوران قبل از قیام او به او تاسی جوید» (۱).

﴿ اطاعت پذیری ﴾

امامت یک امام جز با اطاعت امت از او، و پیشوایی یک
رهبر جز در سایه فرمان پذیری پیروانش، تحقق نمی پذیرد.
خدا هیچ پیامبری را نفرستاد مگر برای آنکه اطاعت
شود (۲). و هیچ امامی را مقرر نداشت مگر آنکه مردم را به
اطاعت و فرمانبری از او فرا خواند (۳).

۱ - «طوبی لمن ادرك قائم اهل بيتي و هو ياتم به في غيبته قبل
قيامه...». پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم. بحار الانوار، ج ۱، ص ۷۲.

۲ - ﴿ وَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ ﴾. سوره نساء، آیه ۶۴

۳ - ﴿ أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ ﴾. سوره نساء،

امام زمان علیه السلام اگرچه در پس پرده غیبت است، اما اراده و فرمانش در میان همه خلائق جاری و نافذ است. دستوراتش را باید شناخت، فرمان‌هایش را باید اطاعت کرد، حاکمیت او را باید گردن نهاد، و همین‌ها است که زمینه ظهور را فراهم می‌آورد. او خود فرمود:

«و لو انّ اشیاعنا وفقهم الله لطاعته، علی اجتماع من القلوب فی الوفاء بالعهد علیهم لما تأخر عنهم الیمن بلقائنا».

«اگر شیعیان ما - که خداوند آنان را به اطاعت خویش موفق گرداند - در وفای به عهد الهی هم‌دل و هم‌پیمان می‌شدند، سعادت دیدار ما از آنان به تأخیر نمی‌افتاد» (۱).

به راستی آیا عهد الهی چیزی جز پرستش و بندگی

خداست؟^(۱) و آیا این پرستش جز با اطاعت محض ولی خدا
تحقق پذیر است؟

«طوبی لشیعة قائمنا المنتظرین لظهوره فی
غیبه، المطیعین له فی ظهوره».

«خوشا به حال شیعیان مهدی قائم علیه السلام، آنان که در
دوران غیبت او چشم انتظار ظهور اویند و در دوران
ظهورش سرسپردگان اوامر او»^(۲).

منتظرین حضرت مهدی علیه السلام همان نیکبختانی هستند
که اگر در حضور او باشند، جز اطاعت نمی شناسند و جز به
فرمان او کاری انجام نمی دهند.
وباز هم امام صادق علیه السلام می فرماید:

۱ - ﴿ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
مُبِينٌ * وَ أَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴾.

«ای فرزندان آدم! آیا با شما عهد نکردم که شیطان را پرستید که دشمن
آشکار شما است * و مرا پرستید که همین است راه راست». - سوره یس،
آیه ۶۰ - ۶۱.

۲ - بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۵۰.

«هُم اطوع له من الامة لسيدها».

امام صادق عليه السلام

«اطاعت و فرمان پذیری منتظرین از امام زمان عليه السلام
افزون‌تر از اطاعت و فرمانبری کنیزی از مالک و
مولای او است» (۱).

﴿ تکریم و احترام ﴾

تنها بزرگواری که «از جا برخاستن» در هنگام شنیدن
یا خواندن نام شریفش لزوم، یا حداقل استحباب فراوان
دارد، امام غائب قائم موعود عليه السلام است.

تکریم کریمان و تجلیل از صاحبان جلالت، همیشه و در
همه جا پسندیده است؛ چنانکه برای پیامبر صلی الله علیه و آله و فرزندان
معصومش عليهم السلام بالاترین تکریم‌ها و تجلیل‌ها بایسته به
نظر می‌رسد، لکن برخاستن و در حالت قیام «دست بر سر

نهادن» تواضع واحترامی است که هنگام شنیدن نام هیچ کسی جز «قائم آل محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ» به صورت سیره و سنت در نیامده است.

امام رضا عَلَيْهِ السَّلَام را در خراسان می دیدند که در موقع ذکر نام «قائم» بر می خیزد و دست بر سر می نهد و می فرماید: «خدایا فرجش را تعجیل فرما و قیامش را آسان گردان». (۱)

از امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام پرسیدند: سبب برخاستن به خاطر ذکر لفظ «قائم» - از القاب امام حجت عَلَيْهِ السَّلَام - چیست؟

فرمود: زیرا او را غیبتی طولانی است، و او از شدت مهربانی خود نسبت به دوستانش، هر کس را که به این لقب از او یاد می کند به دیده عنایت می نگرد، زیرا این لقب یادآور حکومت او و برانگیزاننده حسرت غربت اوست. به خاطر بزرگداشت اوست که باید بنده خاضع و فروتن،

۱ - منتخب الاثر، آیه الله صافی، صفحه ۵۰۶.

هنگامی که مولای گرامی او با دیدگان شریفش به او نگاه می‌کند، برخیزد واحترام کند وتعجیل فرج او را از خدای تعالی بخواهد. (۱)

بی تردید این «برخاستن» که به فرمایش امام صادق علیه السلام یادآور قیام وحکومت حضرت مهدی علیه السلام است، تنها به انگیزه احترام صورت نمی‌گیرد، بلکه دلالتی بر آمادگی شیعه منتظر، برای قیام وهمراهی با مولای خویش نیز دارد.

پیام این «قیام»؛ هم احترام به «قائم» است، هم همسویی با آرمانهای بزرگ «قیام جهانی او». پیام این «قیام»؛ هم واکنش در مقابل نگاه مهرآمیز «مولای غایب» است، هم بیعتی برای همراهی با او در «روز ظهور».

پیام این «قیام»؛ هم اکرام «قیام قائم» است، وهم اعلام آمادگی برای «قیام». وشاید چون چنین است ذاکر

این نام، شایستگی نگاه لطف و نظر عنایت مولایش را پیدا می‌کند.

«يَنْظُرُ إِلَى كُلِّ مَنْ يَذْكُرُهُ بِهَذَا اللَّقَبِ الْمُشْعِرِ
بِدَوْلَتِهِ» (۱)

﴿ انتظار ﴾

همانند کسی که در پی شب یلدایی، خسته از ظلمت و تیرگی، چشم به افق دوخته و دمیدن خورشید را آرزو می‌کند.

همانند کسی که در بیابانی بی انتها سرگردان مانده، تنها و وحشتزده رهنمایی را می‌طلبد.

همانند کسی که پس از تشنگی‌های بسیار، با پنجه‌هایی دردمند، زمین را کنده و در آرزوی جوشش آبی گوارا «له له» می‌زند.

همانند کسی که در قحط سال بی باران، در کنار مزرعهٔ عطش زده‌اش، به امید پدیدار گشتن ابر رحمت دیده، به کرانه‌های آسمان چشم دوخته است.

همانند کسی که در حین بالا رفتن از کوهی، پایش لغزیده و دست به سنگی گرفته و کمک دهنده‌ای را فریاد می‌کند.

همانند کسی که در کنار بستر بیماری عزیز، ترسان از جان دادن او، ورود طبیبی درد آشنا را لحظه شماری می‌کند. باید انتظار کشید، باید دیده به راه امام زمان علیه السلام بود، باید هر صبح و شام چشم انتظار فرج ماند^(۱).

«فتوقعوا الفرج كل صباح و مساء...».

امام صادق علیه السلام

منتظر ظهور امام زمان علیه السلام بودن، حرکت به سوی ظهور داشتن و عمل به آرمان‌های موعود نمودن است. و چنین

انتظاری خود فرج و گشایش به حساب می‌آید (۱).
جامعه منتظر جامعه‌ای پویا است. جامعه‌ای متحرک و
فعال است که حاکمیت طاغوت را نفی می‌کند و بی‌عدالتی
را بر نمی‌تابد.

انسان منتظر، انسانی کوشاست، انسانی جهادگر و مبارز
است که در مسیر اقامه توحید و استقرار ولایت از نثار هر چه
دارد، دریغ نمی‌ورزد.

«المنتظر لامرنا كالمشخط بدمه في
سبيل الله» (۲).

«کسی که چشم انتظار حاکمیت ما باشد، مانند

۱ - «اليس انتظار الفرج من الفرج؟». امام رضا عليه السلام.

«آیا انتظار فرج از فرج به شمار نمی‌آید؟».

بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۲۸.

«انتظار الفرج من اعظم الفرج». امام سجّاد عليه السلام.

«انتظار فرج از بالاترین انواع فرج است».

مدرک پیشین، ص ۱۲۲.

۲ - کمال الدین، صدوق، ص ۶۴۵. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۲۳.

مجاهدی است که در راه خدا به خون خویش
غلطیده باشد.»

یاد

اگر کسی امام زمان علیه السلام را شناخت، دیگر یادش را از
خاطر نخواهد برد.

اگر کسی مهربانی‌های او را دید، دیگر فراموشش
نخواهد کرد.

اگر کسی احساس انس با امام زمان علیه السلام کرد، آنگاه
همیشه به یادش خواهد بود.

راستی مگر می‌شود کسی که پدرش را، برادرش را،
دوست مشفق و دلسوزش را از یاد نمی‌برد، امام زمانش را به
فراموشی بسپارد؟!

حق کدامین پدر افزون‌تر از حقوق امام زمان علیه السلام است؟
کدام برادر مهربان‌تر از او است؟

دلسوزی چه دوستی بیشتر از دلسوزی‌ها و محبت‌های

او است؟

او خود خطاب به شیعیانش می‌فرماید:

«انا غیر مهملین لمراعاتکم و لا ناسین
لذکرکم» (۱).

«ما در مراعات حال شما کوتاهی نمی‌کنیم و یادتان
را از خاطر نمی‌بریم».

وقتی او که ذخیره همه هستی، ثمره همه رسالت‌ها،
منبع همه کمالات، سرچشمه همه خیرات و جلوه‌گاه همه
نیکویی‌ها و زیبایی‌ها است، یاد شیعیان را از خاطر نمی‌برد،
آیا رواست فراموشی آنان نسبت به آن امام مهربان؟!
که می‌فرماید:

«... و لو لا ذلك لنزل بكم اللأواء، و
اصطلمکم الأعداء» (۲).

«اگر یاد او نبود بلاهای سخت بر شیعیان فرود

۱ - احتجاج، طبرسی، چاپ اسوه، ج ۲، ص ۵۹۸، نامه به شیخ مفید.

۲ - همان نامه، همان مدرک.

می آمد و دشمنان آنان را نابود می کردند».

این که او به یاد شیعیانش بود، و برای شان دعا کرد، و در فتنه های بنیان سوز دوره غیبت عنایت خویش را از آنان دریغ نداشت، باعث استقرار و استمرار حیات ایشان بود، آیا رواست غفلت آنان از او و حقوق آن بزرگوار؟!

﴿ محبت ﴾

خدا محبت و مودت حضرت مهدی علیه السلام را در ضمن محبت سایر اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم بر همگان واجب نمود.

﴿ قل لا أسألكم عليه اجراً الا المودة في القربى ﴾ (۱).

« بگو: من از شما جز مودت و محبت خویشاوندانم

اجر و مزدی برای رسالت نمی خواهم».

دوستی و علاقه به اهل بیت علیهم السلام و امام زمان علیه السلام، به

عنوان اجر رسالت نه منفعتی برای پیامبر دارد و نه بهره ای

را نصیب امام زمان و اهل بیت علیهم السلام می سازد، بلکه تنها به نفع ایمان آورندگان است و بهره‌های بی پایان آنان را در دنیا و آخرت به همراه دارد.

﴿ قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرِ فِئْتِهِمْ لَكُمْ ﴾ (۱).

« بگو: هر اجر و پاداشی از شما خواسته ام برای خود

شماست ».

در حقیقت همین موذت‌ها و محبت‌ها و علاقه و ارتباط‌های روحی و معنوی است که راه سیر به سوی خدا را فراهم می‌آورد و سلوک انسان را در راستای اراده حق شکل می‌دهد.

﴿ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرِ الْآءِ مِنْ شَاءِ أَنْ

يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴾ (۲).

« بگو: من از میان شما این اجر رسالت را نمی‌طلبم،

مگر از آن کسان که بخواهند راهی به سوی

۱ - سوره سبأ، آیه ۴۷.

۲ - سوره فرقان، آیه ۵۷.

پروردگار خویش بیابند».

با محبت امام زمان علیه السلام است که زمینه‌های اطاعت از او فراهم می‌آید و با اطاعت از او است که راه کمال انسان به سوی خدا هموار می‌شود.

محبت اساس و پایه دین، بلکه مساوی دین است (۱)، دین خدا جز با تکیه بر محبت و ولایت اهل بیت علیهم السلام استقرار نمی‌یابد. از این رو انتظار حاکمیت و غلبه دین در جهان به نوعی انتظار جهانی شدن محبت و ولایت امام زمان علیه السلام است.

و شاید به همین خاطر باشد که امام زمان علیه السلام می‌فرماید:

«فلیعمل کل امرء منکم بما یقرب به من

۱ - «هل الدین الا الحب». امام صادق علیه السلام.

«آیا دین چیزی به جز دوستی است؟».

تفسیر عیاشی، ج ۱، ص ۱۶۷.

محبتنا» (۱).

«هر یک از شما باید به آنچه که او را به مقام محبت ما نزدیک می‌کند عمل نماید».

از این رو اگر عبادتی یا عملی استحبابی یا دعا یا زیارتی خاص بتواند مقدمه‌ای برای ایجاد محبت بیشتر نسبت به امام زمان علیه السلام باشد، انجام آن وظیفه‌ای خواهد بود که با فرمان صریح آن بزرگوار بر عهده شیعیان قرار گرفته است.

«اشتیاق دیدار»

شوق دیدار یار را شاید نتوان برای همگان یک وظیفه شمرد، این وظیفه عاشقی است.

این تکلیف سوختگان هجران است.

آن کس که فراق حضرت مهدی علیه السلام بی تابش کرده،

آن کس که دوری رخ زیبای یوسف فاطمه علیهما السلام خواب را

از چشمانش گرفته،

آن کس که غیبت مولایش راحت و آرامش و آسایش را
از او سلب نموده، به چیزی جز دیدار نمی‌اندیشد.

«عزیزُ علیّ ان اری الخلق و لا ترى»^(۱)

«بر من دشوار است که مردم را بینم اما تو دیده

نشوی.»

دعای ندبه که مناجاتِ زاری کنندگان از فراق ولیّ
عصر علیه السلام است، سرشار از این جلوه‌های شوق است. گویا
امام صادق علیه السلام که خود از مشتاقان حضرت قائم علیه السلام بودند،
دعای ندبه را به عنوان فراقنامه‌ای پر سوز و گداز، در بین
شیعه به ودیعت نهاده‌اند تا چگونگی شرح اشتیاق را به
سوخته بالان آتش فراق بیاموزند:

«جانم فدای تو ای امام زمان، ای نهایت آرزوی

مشتاقان، ای کسی که هر زن و مرد با ایمانی دیدار تو

را تمنا می‌کنند و به یاد تو فریاد برمی‌دارند و در فراق

۱ - فرازهایی از دعای شریف ندبه.

تو ناله و زاری می‌کنند» (۱).

مولای ما! سوز عطش به درازا کشید، کی آن زمان فرا می‌رسد که از آب گوارای دیدارت سیراب شویم؟
«متی ترانا و نراک؟» (۲).

«کی می‌شود که تو ما را بینی و ما تو را؟».

﴿ جستجو ﴾

اگر عزیزی گمشده داشته باشی، تا پیدایش نکنی ممکن نیست آرام بگیری، بلکه شب و روزت به جستجو می‌گذرد. گمشده‌ات هرچه عزیزتر باشد بی‌تابی و سرگردانیت افزون‌تر است.

امام زمان علیه السلام در این دوران عزیزترین و گرامی‌ترین موجود روی زمین است، باقی مانده خدا در زمین، خلیفه خدا، وجه خدا، نور خدا، حجت خدا، یاری‌گر دین خدا، راهنما و سرپرست و پناه بنده‌های خدا اوست، اگر دستت به دامن مهر او

نرسد چه می‌کنی؟

ریشه کن کننده ظالمان، برطرف سازنده کژی‌ها و انحرافات، از بین برنده ستم و تجاوز، تجدید کننده واجبات و مستحبات، احیاگر قرآن و حیاتبخش معالم دین خدا او است.

اگر در کنارش نباشی و برکات حضورش را درک نکنی چه می‌کنی؟

این که بدانی او کیست، به جستجو و ادارت می‌کند.
این که بفهمی او چه نقشی در زندگی تو و جامعه‌ات دارد، در جستجو بی‌تابت می‌کند.

این که درک کنی او در نزد خدا چه جایگاهی دارد و در تکمیل دین و تحقق آرمان‌های الهی، چه نقش ویژه‌ای را دارا است، جستجویت را رنگی خدایی می‌بخشد.

در دعای ندبه که دعای شیفتگان عاشق و مناجات منتظران دلداده است، جستجویی پر سوز و گداز، در قالب معرفت آموزترین تعبیرات شکل می‌گیرد و تا آنجا پیش

می‌رود که سرگردانی و سرگشتگی دعا کننده جستجوگر را،
به نمایش می‌گذارد.

«الّٰی مَتٰی اِحَارُ فِیْکَ یَا مَوْلٰی وَ اِلٰی مَتٰی وَ
اِیَّ خَطَابِ اَصْفِ فِیْکَ وَ اِیَّ نَجْوٰی؟».

و این خود بیانگر نوعی تکلیف و وظیفه است. شیعه
دوران غیبت وظیفه دارد که بنا به تعهدات خویش در مسیر
اهداف ولایت که همان غایات رسالت است تلاش کند و
جستجوی امام زمان علیه السلام به نوعی برای تحقق همان
اهداف است.

﴿ خدمت ﴾

وقتی امام صادق علیه السلام درباره حضرت مهدی علیه السلام
می‌فرماید:

«لو ادركته لخدمته ایام حیاتی»^(۱).

«اگر دوران او را درک می‌کردم، همهٔ روزهای

زندگیم را در خدمت به او می‌گذرانیدم».

اینجا سخن از شخص نیست، سخن از آرمان‌ها است، سخن از موقعیت خاص، مأموریت استثنایی و نقش ویژهٔ امام زمان علیه السلام در عالمگیر ساختن حاکمیت توحید و برقراری عدالت، جهانی است.

حاکم دنیایی سازمان یافته بر اساس توحید، و رهبر جهانی آکنده از برابری و عدالت، آن قدر شایستگی می‌یابد که پیامبری همچون حضرت عیسی علیه السلام به یاری او از آسمان فرود آید. و امامی همچون امام صادق علیه السلام برای خدمت کردن به او آرزوی درک حضور او را داشته باشد.

راستی وقتی پیامبران و امامان علیهم السلام در خدمت به امام زمان علیه السلام پیشتازند، وظیفهٔ شیعیان منتظر در خدمت به ساحت مقدس او چقدر است؟

بی تردید خادمین دوران ظهور، همان خادمین دوران غیبت‌اند.

آنها که پس از ظهور شایستگی خدمت می‌یابند، همان‌ها هستند که در دوران غیبت خدمت به امت امام علیه السلام و اهداف امام علیه السلام را سرلوحه زندگی خویش قرار داده‌اند.

«ادای حقوق»

حق امام زمان علیه السلام بر همه بندگان و به ویژه بر شیعیان، حق حیات است، حق هدایت است، حقی نیست که بتوان آن را با معیاری سنجید و ارزش گذاری کرد، حقی نیست که بتوان آن را با دنیا و هرچه در آن است مقایسه کرد. با این همه در برخی توقیعات مبارکه و دعاها و زیارات شریفه، سخن از حقوق امام زمان علیه السلام به میان آمده است. این حقوق بدون تردید، رعایت حق امامت او، مواظبت بر اطاعت او، نرنجاندن قلب مبارک او، پاسداری از آرمان‌های او، مجاهدت در راه دفاع از او، و جان نثاری در راه تحقق خواسته‌های او است.

«واعنا علی تأدیة حقوقه الیه» (۱).

«خداوندا! ما را در ادای حقوق او یاری فرما».

با چنین دیدگاهی، اگر سخن از پرداخت حقوق شرعیۀ امام زمان علیه السلام و برخی وجوهات مادی نیز به میان می آید، باید آن را در همین راستا بررسی کرد؛ چنانکه خود آن بزرگوار در توقیعی فرمود:

«انه من اتقى ربه... و اخرج مما عليه الى

مستحقیه کان آمناً فی الفتنة المبطله» (۲).

«همانا هر کس تقوای پروردگارش را پیشه کند و از

آنچه که به عنوان حقوق شرعیه - خمس و زکات -

بر عهده دارد به مستحقانش پردازد، از فتنه های

باطل کننده دین و دنیا در امان خواهد بود».

سخن در باب وجوب ادای چنین حقوقی این نیست که

۱ - دعای ندبه.

۲ - احتجاج، طبرسی، چاپ اسوه، ج ۲، ص ۶۰۲، نامه امام زمان علیه السلام به

شیخ مفید.

امام زمان علیه السلام چه بهره‌ای از آن می‌برد، بلکه سخن از این است که شیعه حق شناس، در راستای حفظ دین و ایمان خویش چه منفعتی برایش حاصل می‌آید.

﴿خودسازی و رعایت تقوا﴾

امام صادق علیه السلام می‌فرماید:

«من سرّه آن یکون من اصحاب القائم
فلینتظر و لیعمل بالورع و محاسن الاخلاق و
هو منتظر» (۱).

«هر کس می‌خواهد از یاوران حضرت قائم باشد
باید انتظار کشد و در عین انتظار به تقوی و خوش
خلقی رفتار نماید».

در زمره یاران حضرت مهدی علیه السلام در آمدن، با شعار
تحقق پذیر نیست. انتظار می‌خواهد و عمل به ورع،
پرهیزکاری می‌طلبد، آنهم در میدان تلاش و مجاهدت.

در غیبت مولا شایسته نیست نشستن و چشم به در دوختن، باید برخاست، باید عمل کرد، باید مسئولیت پذیرفت، باید کوشید، اما بر اساس ورع و تقوی، نه بر اساس هوای نفس، و نه به خاطر مال و منال، و نه به خاطر پست و مقام، و نه به خاطر شهوت و محبوبیت.

انسانی در شمار اصحاب امام زمان علیه السلام درمی آید که به جهاد اصغر و اکبر عمل نماید.

در راه دفاع از ارزش های ولایت از مالش، از امکاناتش، از توانایی هایش مایه بگذارد، و بالاتر از آن در راه مبارزه با شیطان و خواسته های نفسانی، از لذت هایش، از خوشی هایش، از آرزو هایش بگذرد و در مقابل وسوسه های مستمر شیطان و جاذبه های همیشگی گناه و فریبندگی های نیرومند دنیا، مقاومتی سخت و طولانی داشته باشد.

با بی مبالائی و عدم پرهیز از گناه، حتی خود را شیعه

نمی‌توان نامید^(۱)، تا چه برسد خود را «شیعه منتظر» دانستن، یا بالاتر از آن خود را «یاور منتظر» به شمار آوردن! با خود فراموشی و عدم تربیت نفس و رعایت نکردن حُسنِ خلق، نه تنها سرباز و یاور امام زمان علیه السلام نمی‌توان بود، بلکه خود را منتسب به او و شیعه او نیز نمی‌توان شمرد^(۲).

﴿ دیگر سازی ﴾

شیعه دوران غیبت، تنها به خویش نمی‌اندیشد، تنها به هدایت خود و حفظ و نجات خود از ورطه گناه اهمیت نمی‌دهد. او خود را در سرنوشت دیگران نیز سهیم می‌داند، در یاری رساندن به مردم، در دستگیری افتادگان، در بیدار

۱ - «... لن ینالوا ولا یتنا الا بالورع». امام صادق علیه السلام

اصول کافی، ج ۲، ص ۱۷۶.

۲ - «کونوا لنا زیناً و لا تکنوا لنا شیئاً». امام صادق علیه السلام

میزان الحکمة.

سازی غافلان، در هدایت گمراهان، در ارشاد گناهکاران، خود را مسئول می‌شمارد.

او تنها به این بسنده نمی‌کند که خود امام زمان علیه السلام را می‌شناسد، بلکه می‌کوشد تا دیگران نیز آن مولای حقیقی و پیشوای الهی را بشناسند.

او تنها به این اکتفا نمی‌کند که خود بر مبنای صلاح و تقوی رفتار می‌کند، بلکه می‌کوشد تا دیگران را نیز اصلاح کند و به دار الامان تقوی رهنمون‌شان باشد.

او تنها به این راضی نمی‌شود که خود در فراق یار بسوزد و در جستجوی آن چشمهٔ حیات‌گیریان باشد، بلکه می‌کوشد تا دیگران را نیز متوجه محبوب سازد و سوز اشتیاق را در جان‌شان پدید آورد و آنان را برای یاری او آماده سازد.

«عزیز علیّ ان ابکیک و یخذلک
الوری» (۱).

«بر من دشوار است که بر تو گریان باشم اما دیگران

تورا واگذارند».

از نگاهی دیگر شیعه منتظر، آماده سازی زمینه برای ظهور را، وظیفه خویش می‌شمارد.

برای زمینه سازی ظهور باید عده و عده فراهم کرد. فراهم آمدن نیروها و امکانات برای قیام جهانی حضرت مهدی علیه السلام تنها بسته به معجزه نیست.

باید همت کرد، باید دیگران را با امام علیه السلام آشنا کرد، باید یاور پرورید، باید این حجاب غیبت را که چهره جهان افروز آخرین خورشید آسمان امامت و عصمت را پوشانده است، با آگاه سازی مردم و انگیزش ایمان و تعهد در آنان برطرف ساخت. زیرا خود فرمود:

«فما یحبسنا عنهم الا ما یتصل بنا مما

نکرهه و لا تؤثر منهم»^(۱).

«آنچه ما را از آنان پوشیده داشته است، چیزی

۱ - احتجاج طبرسی، چاپ اسوه، ج ۲، توفیق شریف خطاب به شیخ

نیست جز اخباری که از کارهای ناپسند و نکوهیده
آنان به ما می‌رسد».

﴿ یاری رسانی به دیگران ﴾

در دوران غیبت حضرت مهدی علیه السلام که فتنه‌ها فزونی
می‌گیرند و نابسامانی‌های اجتماعی افزایش می‌یابد،
بسیارند کسانی که تحت ستم قرار می‌گیرند و از حقوق
مسلم خویش محروم می‌مانند.

شیعه منتظر اگرچه نتواند تغییری بنیادین در جامعه اش
ایجاد کند، حداقل تا آنجا که توان دارد ضعیفان و بیچارگان
را دستگیری می‌نماید، به فقیران و مستمندان عطف
می‌ورزد، و در خیرخواهی دیگران کوتاهی نمی‌کند. اسرار
نگهدار است، تحمل مسئولیت می‌کند، در رفع مشکلات
دیگران می‌کوشد و هرگز کمبودهای مردم را به گردن
رهبران معصوم خویش نمی‌اندازد.

در اهمیت این نکته همین بس که امام باقر علیه السلام

می فرماید:

«هرکس که چنین باشد و قبل از قیام قائم از دنیا برود، شهید خواهد بود.»

«لِیَعْنِ قَوَّیْكُمْ ضَعِیفَكُمْ وَ لِيُعْطِفَ غَنِیْكُمْ عَلٰی فَقِیْرِكُمْ، وَ لِيَنْصَحَ الرَّجُلُ اَخَاهُ النَّصِيْحَةَ لِنَفْسِهِ، وَ اَكْتُمُوا اَسْرَارَنَا، وَ لَا تُحْمَلُوا النَّاسَ عَلٰی اَعْنَاقِنَا وَ اَنْظُرُوا اَمْرَنَا ... وَ اِذَا كُنْتُمْ كَمَا اَوْصَيْنَاكُمْ لَمْ تَعْدُوا اِلٰی غَيْرِهِ فَمَاتَ مِنْكُمْ قَبْلَ اَنْ يَخْرُجَ قَائِمُنَا كَانْ شَهِيدًا...» (۱)

وبه راستی یکی از زیباترین جلوه های بُعد اجتماعی انتظار همین یاری رسانی هاست. کسی که خود را آماده می کند تا در دوران ظهور، در رکاب امام قائم علیه السلام خویش، برای براندازی ستم و برقراری عدالت در سراسر گیتی، جهاد و مبارزه داشته باشد، اینک در دوره غیبت نسبت به رنج ستم دیدگان و محرومان و بیچارگان چگونه می تواند ساکت

۱ - منتخب الاثر، آیه الله صافی، ص ۵۱۲.

وبی تفاوت باشد؟!

قوت و مکنّت و خیرخواهی اش ابزارهایی هستند که به کارگیری آنها در محدودهٔ بستهٔ اجتماعی اش، نشانهٔ آمادگی او برای بهره‌گیری از آنها در گسترهٔ وسیع دنیای پس از ظهور است.

﴿ دفاع ﴾

این سنت خدا است که در همیشهٔ تاریخ، حق و باطل در ستیز بوده و هستند. هیچ پیامبری را خدا نفرستاد مگر آنکه دشمنانی از جن و بشر در مقابل او به صف آرایی پرداختند.

﴿ و کذلک جعلنا لکل نبیّ عدواً شیاطین

الانس و الجن... ﴾ (۱)

امام زمان علیه السلام نه تنها از این قاعده مستثنی نیست، بلکه به خاطر اهمیت نقش او در حاکمیت جهانی توحید و عدل،

همهٔ ستم‌بارگان و مستکبران و جهان‌خواران، در همهٔ ادوار تاریخ پر فراز و نشیب غیبت، به ستیزه‌ای همه‌جانبه با او برخاسته‌اند.

در عصر حاضر نیز همه قدرت‌ها، همه سازمان‌ها و همه کسانی که با آگاهی از اندیشهٔ مهدویت، عالمگیر شدن پیام اسلام و قرآن را پیش‌بینی می‌کنند، مبارزه‌ای بی‌امان را پیگیری می‌کنند.

آنان که وحدت جامعهٔ اسلامی را هدف حملات خود قرار داده‌اند، آنان که ولایت را تضعیف می‌کنند، آنان که قرآن و معارف انسان‌ساز آن را بی‌اهمیت و بدون کارایی جلوه می‌دهند، آنان که انقلاب برخاسته از متن اسلام را به باد تهاجم می‌گیرند، هرکدام به گونه‌ای مستقیم یا غیر مستقیم آرمان‌هایی را که باید به دست امام زمان علیه السلام تحقق یابد به مخاطره می‌اندازند و در حقیقت با او و پیام‌های او عداوت می‌ورزند.

شیعهٔ منتظر که در دوران غیبت، خود را برای یاری امام

زمانش آماده می‌سازد^(۱)، از آنجا که یاری او را، یاری اهداف و آرمان‌های او می‌شمارد، بدون این که فرقی بین غیبت و ظهور قائل باشد، در هر زمان مقابل توطئه‌ها و عداوت‌های دشمنان امام زمان علیه السلام به دفاع از مولای خویش برمی‌خیزد و با تمام وجودش جانفشانی و جانبازی می‌کند.

امیرالمؤمنین علیه السلام می‌فرماید:

«يَحْفُونَ بِهِ يَقْوَنَهُ بِأَنْفُسِهِمْ فِي الْحُرُوبِ وَ
يَكْفُونَهُ مَا يُرِيدُ»^(۲).

«یاران مهدی علیه السلام او را در میان می‌گیرند و در جنگ‌ها - هر جنگی که باشد - با جانهای خویش از او حمایت و حفاظت می‌کنند و هر چه بخواهد از جان و دل انجام می‌دهند».

۱ - «و نصرتی لکم معدّة». زیارت جامعه کبیره.

۲ - ملاحم و فتن، سید بن طاوس، چاپ نجف، ص ۵۲.

﴿ تقیه ﴾

در بسیاری روایات، نسبت به رعایت تقیه به ویژه در دوران قبل از ظهور حضرت مهدی علیه السلام تأکید شده است. این تأکید در حدی است که عدم تقیه را موجب عدم ایمان شمرده اند، یا در فرمایشی دیگر آن را موجب بی دینی دانسته اند.

امام باقر علیه السلام فرمودند:

«التقیة دینی و دین آبائی، ولا ایمان لمن لا

تقیة له»

«تقیه دین من و دین پدران من است، و کسی که تقیه

نمی کند ایمان ندارد». (۱)

و امام صادق علیه السلام فرمودند:

«إنّ تسعةَ أَعشارِ الدّینِ فی التّقیةِ و لا دین

لمن لا تقیة له»

«نه دهم دین در تقیّه است، و کسی که تقیّه ندارد
دین ندارد» (۱)

به یقین چنین تقیّه‌ای نه بهانه‌ای برای فرار از
مسئولیت، نه ابزاری برای محافظت از منافع مادی، و نه
حتی دستاویزی برای فرار از مرگ است، بلکه سپری
وسلاحی در راستای مبارزه با معاندان و ستمگران، و روشی
برای پاسداری از کیان اسلام و مسلمین است.

در شرایط ویژه‌ای همچون زمان غلبه مستکبران گاهی
حفظ جان یک رهبر و یا حتی یک مسلمان عادی که
ثمره‌ای بر کشته شدن او مترتب نیست و مجوز شرعی
ندارد، اقتضا می‌کند که برای در امان ماندن از صدمات
دشمن باید به تقیّه عمل شود.

گاهی نیز به خاطر در امان ماندن از افشای تحرکات
اجتماعی مسلمانان و مکتوم ماندن نقشه‌هایی که برای
تقویت اسلام و تضعیف جبهه کفر و نفاق طراحی شده‌اند،

باید تقیه را شعار عمل قرار داد؛ و این چیزی است که خصوصاً در دوران غیبت حضرت مهدی علیه السلام به عنوان عاملی برای بقای شیعیان مخلص و به منزله تضمینی برای آماده سازی دوران ظهور، ضرورت دارد.

امام رضا علیه السلام فرمودند:

«آنکس که پرهیز از گناه ندارد، دین ندارد.
و آنکس که تقیه نمی کند ایمان ندارد. همانا
گرامی ترین در نزد خداوند کسی است که بیشتر به
تقیه عمل کند.»

پرسیده شد: تا کی؟ ای پسر رسول خدا!

فرمود: تا روز تعیین شده که روز ظهور قائم ما
اهل بیت است. پس هرکس قبل از قیام قائم ما تقیه
را ترک کند، از ما نیست.» (۱)

باهمین ابزار تقیه است که می توان در صف دشمن - چه
دشمنان فرهنگی، و چه دشمنان مرز و بوم اسلامی - رخنه

۱ - کمال الدین، شیخ صدوق، ص ۳۷۱.

کرد و جبهه آنان را از درون متلاشی نمود. لکن متأسفانه بسیاری از شیعیان به جای شناخت درست و استفاده بموقع از این وسیله مطمئن، بیشتر، دشمنان را تحریک می‌کنند و حساسیت آنان را افزایش می‌دهند و مشت نبسته خود را پیش آنان می‌گشایند. گفتنی است که روایات متعدد «نهی از تسمیه» که دلالت بر حرمت ذکر نام شریف «محمد» به عنوان نام اصلی امام زمان علیه السلام (۱) دارند، بیشتر در راستای همین تقیه قابل توجیه هستند، و به دلایل متعدد، نه به خاطر خصوصیتی در خود نام مبارک، بلکه به خاطر رعایت نکات ایمنی، به ویژه در دوران اولیّه غیبت، مورد تأکید قرار می‌گرفته است.

«استقامت»

در دوران غیبت حضرت مهدی علیه السلام فتنه‌های فراوان

۱ - مدرک پیشین، ص ۲۲۲ و ۲۲۸ و ۲۷۸.

پدید می آید و مشکلات بسیار بر سر راه دینداران و پیروان ولایت و امامت ایجاد می شود، تا آنجا که نگاهبانی ایمان و مواظبت بر تقوی همچون کندن خارهای بوته خاری^(۱)، یا نگه داشتن قطعه سنگی گداخته با دست، دشوار می گردد. امتحانات الهی یکی پس از دیگری برای مؤمنین پیش می آید و میزان صبر و استقامت آنان را به بوته امتحان می گذارد.

امام صادق علیه السلام می فرماید:

«امر فرج برای شما نمی رسد مگر پس از نابودی، نه به خدا سوگند! نمی رسد مگر پس از آنکه خوب و بد از هم جدا شوند، نه به خدا سوگند! نمی رسد مگر پس از آنکه در اثر آزمایشات گوناگون، خالص و پاک شوید»^(۲).

اساساً انتظار با آنهمه فضایل و برکاتی که دارد جز با

۱ - کمال الدین، ج ۲، ص ۳۴۶؛ بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۲۴.

۲ - مدرک پیشین.

صبر و شکیبایی حاصل نمی‌شود.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود:

«انتظار الفرج بالصبر عبادة»^(۱).

«به وسیله صبر و استقامت، منتظر فرج بودن،

عبادت است».

و امام رضا علیه السلام می‌فرماید:

«ما احسن الصبر و انتظار الفرج... فعليكم

بالصبر...»^(۲).

«چه نیکو است شکیبایی به همراه انتظار فرج... بر

شما باد استقامت و شکیبایی».

آیا می‌توان پذیرفت که اجر منتظرین برابر اجر هزار

شهید همانند شهدای بدر و أحد باشد^(۳)، و انتظار، بالاترین

۱ - مدرک پیشین، ص ۱۴۵.

۲ - مدرک پیشین، ص ۱۲۹.

۳ - مدرک پیشین، ص ۱۲۵.

عبادت^(۱)، بلکه بالاترین جهاد امتِ پیامبر به شمار آید^(۲).
 با اینهمه بدون استقامت و پایداری لازم، حاصل گردد؟
 آیا می‌شود قبول کرد که منتظران حضرت مهدی علیه السلام
 همچون مجاهدان شهید به خون غلطیده در راه خدا
 باشند^(۳)، اما این درجهٔ والا را بدون تحمل سختی‌ها و
 مراتب‌ها و شکنجه‌های فراوان به دست آورند؟
 که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرماید:

«طوبی للصّابرين فی غیبتہ، طوبی
 للمقیمین علی محجّتهم»^(۴).

«خوشا به حال شکیبایان در غیبت مهدی علیه السلام،
 خوشا به حال آنانکه بر راه اهل بیت ثابت قدم
 می‌مانند».

۱ - نهج الفصاحه، ص ۷۸.

۲ - بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۵۶.

۳ - بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۲۳.

۴ - مدرک پیشین، ص ۱۴۳.

﴿سرسپاری به فرمان و فتوای فقیهان﴾

زندان زیستی پیشوا هرگز به معنای وانهادگی پیروان او نیست.

غیبت امام زمان علیه السلام هرگز به معنای تعطیل امامت او نیست.

امام در غیبت هم، به لوازم امامت عمل می‌فرماید. ثمرات وجودی او همیشگی است، تأثیرات عملی او هم به دلیل عقلی و هم به شهادت تجربه‌های فراوان اثبات شدنی است.

او اگرچه بنا به حکمت‌های الهی، پنهان از دیدگان مردم عادی زندگی می‌کند، اما نشانه‌های حضور او در نزد اهل بصیرت آشکار است.

«بنفسي انت من مغيب لم يخل منا، بنفسي
انت من نازح ما نرح عنا»^(۱).

«جانم به فدای تو! غایب شده‌ای که بیرون از ما نیست، جانم به فدای تو! دور از وطنی که از ما دور نیست.»

«ان غاب عن الناس شخصه في حال هدنة لم يغب عنهم مشبوت علمه»^(۱).

«اگرچه در آرامش دوران غیبت، شخص او از دیدگان مردم پنهان است، اما دانش ثابت شده او از دیده بصیرت آنان پنهان نمی‌ماند.»

هم او به حال مردم آگاه است و هم آگاهی‌های به ودیعت نهاده شده او در نزد مردم، حاضر است. مردم اگرچه او را نمی‌بینند، اما فرمان‌هایش را می‌پذیرند.

و بدین‌گونه است که نقش فقیهان که نمایندگان امام‌زمان علیهم‌السلام هستند، نمایان می‌گردد.

مردم با فرمانبری از فقیهان، فرمان امام معصوم خویش

را اطاعت می‌کنند.

زیرا امام صادق علیه السلام فرمود:

«و اما من كان من الفقهاء، حافظاً لدينه،
صائناً لنفسه، مخالفاً لهواه، مطيعاً لامر
مولاه، فللعوام ان يقلدوه»^(۱).

«هر کس از فقیهان که نگهدارنده دین و نگاهبان
جان و مخالف هوای نفس خود و اطاعت کننده
فرمان مولای خویش باشد بر مردم است که از او
تقلید و تبعیت کنند».

و خود فرمود:

«و اما الحوادث الواقعة فارجعوا فيها الى
رواة حديثنا فانهم حجتي عليكم و انا حجة
الله عليهم»^(۲).

«در پیشامدهای روزگار به راویان حدیث ما مراجعه

۱ - بحار الانوار، ج ۲، ص ۸۸.

۲ - بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۱۸۱.

کنید زیرا آنان حجت من بر شما هستند و من حجت
خدا بر آنانم».

با چنین دیدگاهی است که «فقیه» استمرار دهنده خط
امامت امام زمان و پاس دارنده مرزهای ولایت آن بزرگوار و
منعکس کننده فرمایشات و فرمان‌های او به پیروان و
ارادتمندان او است.

﴿ دعا برای امام زمان علیه السلام ﴾

دعا جلوه‌گاه نیاز است، دری به سوی رحمت پروردگار
است، کلید باب اجابت است.

بدون دعا، اوج بندگی خدا دست نیافتنی است.

بدون دعا، بندگان خدا از عنایت او محروم می‌مانند.

﴿ قل ما یعبؤ بکم ربی لولا دعاءکم ﴾ (۱)

بدون دعا، لذت انس با خدا، شیرینی ارتباط با معبود،

حلاوت قرب به پروردگار نصیب آفریدگان او نمی‌شود.

دعا اساس عبادت، روح عبادت، مغز عبادت است (۱).
 اما در دوران غیبت حضرت مهدی علیه السلام شاید نیاز
 بندگان به دعا بیش از هر زمان دیگری باشد، زیرا از رحمت
 حضور خلیفه رحمان محروم مانده‌اند و درماندگی و اضطرار
 را با تمام وجود حس کرده‌اند.

﴿اَمَّنْ يَجِيبُ الْمُضْطَرَّ اِذَا دَعَاهُ وَ يَكْشِفُ

السَّوْءَ وَ يَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْاَرْضِ﴾ (۲).

شیرین و در عین حال شگفت است که مردم ما در هر
 بلا و مصیبت و برای شفای هر مریض و حلّ هر مشکل و
 روا شدن هر حاجتی، آیه‌ای را می‌خوانند که به گونه‌ای
 صریح آنان را به دعا برای امام زمان علیه السلام و برطرف شدن
 بلای غیبت و به خلافت رسیدن مؤمنان تشویق می‌کند.

« کیست - غیر از خدا - آن کس که درمانده را - وقتی

که دعا می‌کند و او را می‌خواند - اجابت کند و

۱ - «الدعاء مع العبادة». رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم

نهج الفصاحة.

۲ - سورة نمل، آیه ۶۲

گرفتاری او را برطرف کند و شما را جانشینان زمین
قرار دهد؟».

این آیه به امام زمان علیه السلام و منتظران او تأویل شده
است (۱).

باید برای امام زمان علیه السلام دعا کرد، برای سلامتی او، برای
ایمنی او، برای عزت او، برای نصرت و تأیید او، برای
تعمیل ظهور او، برای تحقق اهداف او، باید همیشه خدا را
خواند.

امامان بزرگوار که پیشوایان راه سعادت بشریت‌اند، هم
خود برای امام زمان علیه السلام و ظهورش دعا کرده‌اند و هم
دیگران را به چنین دعایی دعوت کرده‌اند:

یونس بن عبدالرحمان گوید: امام رضا علیه السلام همواره به دعا
برای صاحب الامر علیه السلام امر می‌فرمود:
«انّ الرضا علیه السلام کان یأمر بالدعاء لصاحب
الامر» (۲).

۱ - المحجة فی ما نزل فی القائم الحجة، ذیل آیه شریفه.

۲ - بحار الانوار، ج ۹۲، ص ۲۳۰.

﴿دعا برای فرج﴾

دعا برای فرج در بین همه دعاهای از ویژگی خاصی برخوردار است، دهها روایت از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و امامان معصوم علیهم السلام در ترغیب مؤمنین به چنین دعایی وارد شده و علاوه بر آن دهها دعای کوتاه و بلند مشتمل بر سوز و گداز برای تعجیل فرج از ناحیه آن بزرگواران روایت گردیده است که گواه گویایی بر اهمیت این دعا و اهتمام آنان به چنین دعایی به شمار می آید.

انگیزاننده ترین تعبیرات این روایتهای، فرمایشاتی است که دعای برای فرج را قرین و همراه همیشگی انتظار^(۱)، بلکه مصداق چشم انتظاری و تحقق بخش انتظار فرج می شمارد و دعاکننده را از خاصان یاوران

۱ - «علیکم بالدعاء و انتظار الفرج». مهج الدعوات، ص ۴۱۴؛

بحارالانوار، ج ۹۵، ص ۳۲۶.

حضرت مهدی علیه السلام به حساب می آورد (۱).
امام صادق علیه السلام می فرماید:

«هر کس بر بلا شکبیا باشد و به وسیله دعا چشم
انتظار فرج از سوی خدا باشد، از خاصان به شمار
می آید.»

و امام زمان علیه السلام خود می فرماید:

«اکثروا الدعاء بتعجيل الفرج، فان ذلك
فرجکم» (۲).

«برای تعجیل در فرج و ظهور من بسیار دعا کنید،
همانا این کار برای خودتان گشایش خواهد بود.»

دعا کنید؛ اگر شیعه چشم انتظارید باید برای نزدیک تر
شدن فرج دعا کنید.

بسیار دعا کنید؛ اگر فتنه های دوران غیبت را
دریافته اید و اهمیت ظهور را می دانید، باید بسیار دعا کنید.

۱ - بحار الانوار، ج ۶۲، ص ۶۹، روایت ۲۳، باب ۵۰.

۲ - کمال الدین، ج ۲، ص ۴۸۵.

برای تعجیل فرج، بسیار دعا کنید که همانا همین دعا کردن فرج و گشایش شما است.

با همین بسیاری دعا است که خدا عنایات خاصه‌اش را شامل حال شما می‌گرداند؛

با همین بسیاری دعا است که بصیرت شما افزایش می‌یابد و در شناخت عوامل فتنه توانا تر می‌شوید؛

با همین بسیاری دعا است که امیدتان به پیروزی فزونی می‌گیرد و توان استقامت بیشتر می‌یابید؛

با همین بسیاری دعا است که بازوان همت‌تان قدرتمندتر می‌شود و روح مبارزه با باطل در درون‌تان اوج می‌گیرد؛

با همین بسیاری دعا است که خدا عنایت خاصه‌اش را شامل حال شما می‌گرداند و تأثیرات و توفیقاتش را نصیبت شما می‌سازد؛

و همین‌ها خود والاترین مصادیق فرج و روشن‌ترین

جلوه‌های گشایش‌اند (۱).

وظایف دوران غیبت را به چند دسته می‌توان تقسیم کرد:

۱- آنچه در روایات این باب، با لفظ امر وارد گردیده به

عنوان تکلیف شمرده شده است. مانند:

«اکثروا الدعاء بتعجيل الفرج» (۲).

«برای تعجیل فرج بسیار دعا کنید».

«فتوقّعوا الفرج صباحاً و مساءً» (۳).

«هر صبح و شام چشم انتظار فرج باشید».

«فلیعمل کلّ امرئٍ منکم بما یقرب به من

محبّتنا» (۴).

«هر یک از شما باید به آنچه که او را به مقام

۱- در کتاب مکیال المکارم، ج ۱، مورد ۹۰، از ثمرات و فوایدی که از دیدگاه مؤلف آن بر دعا برای تعجیل فرج مترتب است بر شمرده شده است.

۲- کمال الدین، ج ۲، ص ۴۸۵.

۳- کمال الدین، ج ۲، ص ۲۲۷، ج ۱۰.

۴- احتجاج طبرسی، چاپ اسوه، ج ۲، ص ۵۹۹.

محبت ما نزدیک می‌کند، عمل نماید».

۲- آنچه در باب صفات شیعیان و منتظران، مورد تأکید

اهل بیت علیهم‌السلام قرار گرفته است. مانند:

«طوبی للصابرین فی غیبتہ، طوبی

للمقیمین فی محبتہ» (۱).

«خوشا به حال شکیبایان در غیبت او، خوشا به حال

دوستان او».

«المنتظرون لظهوره ... الدعاء الی دین الله

سراً و جهراً» (۲).

«منتظران ظهور امام زمان علیه‌السلام در پنهان و آشکار،

مردم را به دین خدا دعوت می‌کنند».

۳- آنچه به طور منطقی با بررسی ابعاد غیبت و انتظار و

ظهور، به دست می‌آید. مانند:

* دفاع از آرمان‌های امام زمان در دوران غیبت.

۱- الزام الناصب، ص ۱۸. ینابیع المودة، ج ۳، ص ۱۰۱.

۲- بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۲۲.

- * دشمن شناسی و مراقبت بر تحریف نشدن معنا و مسیر انتظار توسط دشمن.
 - * آماده سازی زمینه ظهور.
 - * تطبیق دادن خود و جامعه بر معیارهای ارائه شده نسبت به دوران پس از ظهور.
 - ۴- آنچه در تأسی به بزرگان و عالمان دینی در حد وظیفه باید مورد پیروی قرار گیرد. مانند:
 - * مواظبت بر اذکار و زیارت‌هایی خاص.
 - * مداومت بر انجام اعمال مستحبی در جهت ایجاد قرب معنوی به امام زمان علیه السلام.
- در پایان این مقال، ذکر هشتاد مورد را - که در کتاب شریف «مکیال المکارم» تألیف مرحوم حاج میرزا محمد تقی موسوی اصفهانی، با استفاده از احادیث گوناگون به عنوان وظایف مردم در دوران غیبت امام زمان علیه السلام گردآوری شده است- ثمربخش و تذکر آفرین یافتیم.
- امید آنکه خداوند در ادای تکلیف نسبت به ساحت

مقدس آن حضرت همه ما را یاری فرماید.

۱ - شناخت امام علیه السلام: * شناخت صفات

* شناخت آداب

* شناخت ویژگی‌ها

* شناخت علائم ظهور

۲ - رعایت ادب نسبت به ذکر نام‌های شریف آن بزرگوار

۳ - محبت خاص نسبت به آن حضرت

۴ - محبوب ساختن آن عزیز، در نزد مردم

۵ - انتظار فرج و ظهور آن بزرگوار

۶ - اظهار شوق برای دیدار آن حضرت

۷ - ذکر فضایل و مناقب او در بین مردم

۸ - اندوه در فراق آن بزرگوار

۹ - حضور در محافل ذکر فضایل آن بزرگوار

۱۰ - برپایی مجالسی به نام صاحب الزمان علیه السلام

۱۱ و ۱۲ - سردون شعر و قرائت آن در فضایل مولا

۱۳ - برخاستن در هنگام ذکر اسم شریف و القاب آن

بزرگوار

۱۴، ۱۵ و ۱۶ - گریستن، گریاندن و خود را به گریه وادار کردن در فراق آن امام همام

۱۷ - درخواست معرفت و شناخت نسبت به آن حضرت،

از خدای عزوجل

۱۸ - مداومت بر این دعا:

«اللهم عرّفني نفسك فانك ان لم تعرّفني نفسك لم أعرف نبيك، اللهم عرّفني رسولك، فانك ان لم تعرّفني رسولك لم أعرف حجّتك، اللهم عرّفني حجّتك فانك ان لم تعرّفني حجّتك ضللت عن ديني»^(۱).

«بار خدایا تو مرا به خود شناسا کن که اگر خودت را به من نشناسانی پیغمبرت را نخواهم شناخت، بار خدایا تو رسولت را به من بشناسان که اگر رسول خود را به من نشناسانی حجّتت را نخواهم شناخت،

پروردگارا حجت خودت را به من بشناسان که اگر
حجت خود را به من نشناسانی از دین خود گمراه
خواهم شد.»

۱۹ - مداومت بر دعای غریق:

«یا الله یا رحمن یا رحیم یا مُقَلِّبَ القلوب
ثَبَّتْ قَلْبِي عَلَي دِينِكَ» (۱)

«ای خداوند! ای رحمان! ای مهربان! ای دگرگون
کننده دلها! مرا بر دینت پایدار کن»

۲۰ - مداومت بر دعایی که مرحوم ابن طاووس نقل

نموده است:

«اللهم انت عرّفتني نفسك وعرّفتني
رسولك وعرّفتني ملائكتك وعرّفتني
نبيك وعرّفتني ولاية أمرك؛ اللهم لا آخذُ إلا
ما أعطيت ولا أوقى إلا ما وقيت اللهم
لا تغيبني عن منازل اوليائك ولا تزغ قلبي

بعد إذ هديتني اللهم اهدني لولاية من
فرضت طاعته...» (۱)

«بار خدایا! تو خودت و فرستاده ات و فرشتگانت و پیغمبرت و والیان امرت را به من شناسانیدی، بار خدایا! من نگیرم جز آنچه تو عطا کنی، و هیچ نگهدارنده ای جز تو برایم نیست، بار خدایا! مرا از منازل دوستان دور مگردان و دلم را پس از آن که هدایت کرده ای منحرف منمای، بار خدایا! مرا به ولایت کسی که اطاعتش را بر من واجب ساخته ای هدایت فرما.»

۲۱ - شناخت علامت‌های ظهور آن حضرت

۲۲ - تسلیم امر الهی بودن نسبت به مسئله غیبت و

ظهور آن حضرت و عجله نکردن

۲۳ - صدقه دادن به نیابت از امام زمان علیه السلام

۲۴ - صدقه دادن برای سلامتی امام زمان علیه السلام

- ۲۵ و ۲۶ - رفتن به حج و فرستادن دیگران به حج به عنوان نیابت از امام زمان علیه السلام
- ۲۷ - طواف مستحبی خانه خدا به نیابت از آن حضرت
- ۲۸ و ۲۹ - زیارت مشاهد پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و معصومین علیهم السلام به نیابت از آن حضرت
- ۳۰ - فرستادن دیگران به زیارت آن مقامات به نیابت از امام زمان علیه السلام
- ۳۱ - تلاش در راه خدمت به آن حضرت، از هر طریقی که ممکن باشد
- ۳۲ - کوشش در راه یاری امام زمان علیه السلام
- ۳۳ - نیت قطعی داشتن برای یاری آن بزرگوار در زمان ظهور
- ۳۴ - بعد از هر نماز واجب، با آن حضرت به وسیله عبارات و دعاهای خاص، تجدید بیعت نمودن
- ۳۵ - مصرف اموال در راههایی که مورد رضایت امام زمان علیه السلام است

۳۶ - ارتباط با شیعیان و دوستان امام زمان علیه السلام و کمک مالی به آنان

۳۷ - شاد ساختن شیعیان

۳۸ - خیرخواهی برای امام زمان علیه السلام

۳۹ - زیارت کردن او و سلام دادن بر او در هر مکان و

زمان

۴۰ - زیارت مؤمنین و صالحین به قصد ثواب زیارت

مولا

۴۱ - صلوات فرستادن بر آن حضرت

۴۲ - اهدای ثواب صلوات بر پیامبر صلی الله علیه و آله به آن حضرت

۴۳ - نماز خواندن و اهدای ثواب آن به امام زمان علیه السلام

۴۴ - نماز هدیه به کیفیت خاص

۴۵ - قرائت قرآن و اهدای ثواب آن به امام زمان علیه السلام

۴۶ - توسل به آن حضرت و شفیع قرار دادن ایشان در

نزد خدا

۴۷ - توجه و استغاثه به آن حضرت و حاجت خواستن از

ایشان

۴۸ - دعوت و راهنمایی مردم به سوی آن حضرت

۴۹ - رعایت حقوق آن حضرت

۵۰ - خشوع قلبی داشتن، در هنگام یاد کردن آن بزرگوار

۵۱ - اظهار کردن دانش در برابر ظهور بدعت‌ها

۵۲ - تقیّه در برابر اشرار، و کتمان سرّ در مقابل اغیار

۵۳ - شکیبایی در مقابل اذیت‌ها و تکذیب دیگران و

تحمل محنت‌ها

۵۴ - درخواست صبر از خدا در دوران غیبت آن حضرت

۵۵ - یکدیگر را به صبر دعوت نمودن

۵۶ - شرکت نکردن در مجالسی که در آنها استهزاء به

امام زمان علیه السلام می‌شود

۵۷ - مدارا با اهل باطل

۵۸ - دوری از شهرت

۵۹ - تهذیب نفس

۶۰ - همبستگی و اتحاد برای یاری آن حضرت

۶۱- توبه واقعی و بازگرداندن حقوق مردم به آنان
 ۶۲ و ۶۳- پیوسته به یاد امام زمان علیه السلام بودن، و عمل به
 آداب آن حضرت
 ۶۴- درخواست از خدا نسبت به یادآوری همیشگی امام
 زمان علیه السلام

۶۵- خشوع و خضوع در برابر آن حضرت
 ۶۶- طلب رضایت امام زمان علیه السلام
 ۶۷- بزرگداشت کسانی که از نظر سیادت یا روحانیت به
 امام علیه السلام نزدیک هستند
 ۶۸- بزرگداشت مکان‌های منتسب به آن حضرت مانند
 مسجد مقدس جمکران و مسجد سهله و سرداب مقدس
 سامراء

۶۹ و ۷۰- اجتناب از تعیین وقت برای ظهور، و تکذیب
 تعیین کنندگان وقت ظهور آن حضرت
 ۷۱- تکذیب مدعیان وکالت و نیابت خاصه آن حضرت
 ۷۲- دعا برای توفیق دیدار صاحب الزمان علیه السلام

۷۳- اقتدا و تأسی نمودن به اخلاق و اعمال
امام زمان علیه السلام و ترک اظهار خوشایندی از آنچه نزد دشمنان
آن حضرت است

۷۴- حفظ زبان از غیر یاد خداوند و فضیلت سکوت

۷۵- بجا آوردن نماز حضرت حجت علیه السلام

۷۶- گریه بر مصائب مولای مان، شهید مظلوم

امام حسین علیه السلام

۷۷- زیارت قبر امام حسین علیه السلام

۷۸- زیاد نفرین و لعن کردن بر بنی امیه.

۷۹- کوشش کردن در ادای حقوق برادران دینی به

عنوان یاری امام زمان علیه السلام

۸۰- فراهم آوردن سلاح و مرزبانی

﴿ندبه و زاری﴾

غیبت حضرت مهدی علیه السلام برای همه شیعیان، بلکه

برای همه مسلمانان بلایی سخت و ابتلایی بزرگ به شمار

می رود. (۱)

دوری از امام زمان علیه السلام، دوری از سرچشمه نور است، و غیبت او همچون نهانی خورشید است که ظلمت را بر سرپرده هستی می گسترده و ضلالت و سرگشتگی بندگان خدا را باعث می شود. (۲) در چنین شرایط سختی گریه و زاری بندگان در پیشگاه خدا می تواند راه نجاتی بگشاید و باران اشک بلازدگان می تواند شعله های فتنه را خاموش سازد.

﴿وَأَخَذْنَا أَهْلَهَا بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ
يَضُرَّعُونَ﴾ (۳)

«آنان را به سختی ها و گرفتاری ها و شداید روزگار مبتلا می سازیم، شاید که به درگاه خدا تضرع و زاری نمایند.»

این سنت بی تبدیل خداست که سرنوشت آدمیان را

۱ - کمال الدین، شیخ صدوق، ص ۲۲۵.

۲ - مدرک پیشین، ص ۲۴۲.

۳ - اعراف: ۹۴.

براساس انگیزه ها و عمل کردهای آنان تقدیر می فرماید، تا آنان را در اثر ناسپاسی ها، پیمان شکنی ها، شرارت و نافرمانی های خود آنان به گرفتاری های فراوان و مشکلات طاقت فرسا دچار می سازد، اما همواره براساس رحمت و عطوفت خویش به برکت یک بازگشت پشیمانانه و درخواست ملتمسانه و گریه عاجزانه، رهایی و آسانی را جایگزین گرفتاری و مشکلات می سازد.

«وجود امام زمان علیه السلام لطف است و غیبت او از ماست» (۱)

غیبت پی آمد کفران نعمت ولایت است، نتیجه قدر ناشناسی انسان ها نسبت به مقام عظمای امامت است، اثر طبیعی سوزاندن پرچم هدایت و درهم شکستن کشتی نجات اهل بیت علیهم السلام است.

وجه زیباست که در روایات فرموده اند:

۱ - کلامی مشهور از مرحوم خواجه نصیر طوسی.

«لَا يَنْجُو مِنْهَا إِلَّا مَنْ دَعَى دُعَاءَ الْغَرِيقِ» (۱)

«از غیبت و مشکلات آن نجات نمی‌یابد مگر کسی که دعاء غریق را بخواند - یا چونان انسان گرفتار شده در غرقاب، با نهایت بیچارگی و شدت اضطراب خدا را بخواند» (۲)

وهمین است سرّ این همه تأکید بر مداومت نسبت به دعای ندبه، دعای زاری منتظران، دعای گریه چشم انتظاران، دعای ندبه‌ای که در آن می‌خوانیم:

تا کی سرگشته و سرگردان تو باشم؟ مولای من!
تا کی و با چه بیانی تو را بستایم و چگونه نجوا سر
کنم؟

بر من سخت است که از غیر تو پاسخ شنوم و جز تو
دلداریم دهد.

بر من سخت است که من بر تو بگیریم و دیگران تو

۱ - کمال الدین، شیخ صدوق، ص ۳۴۹.

۲ - اکمال الدین: شیخ صدوق، ص ۳۴۹.

را واگذارند.

بر من سخت است که سختی ها نه بر آنان بلکه بر تو وارد آید.

آیا کمک دهنده‌ای هست که پا به پای او ناله‌های طولانی و گریه‌های همیشگی داشته باشم؟

آیا زاری کننده بی تابی هست که در تنهایی هایش با زاری و بی تابی خود یاریش کنم؟

آیا چشمی هست که خار در آن خلیده باشد و چشمان من در ناراحتی و درد این خار خلیدگی، با آن همراهی کند؟

آه! ای فرزند پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم آیا به سوی تو راهی هست، تا شرف دیدار حاصل آید؟

«اللَّهُمَّ إِنَّا نَرْغَبُ إِلَيْكَ فِي دَوْلَةٍ كَرِيمَةٍ تُعْزِبُنَا بِهَا
الْإِسْلَامَ وَأَهْلَهُ وَتُذِلُّ بِهَا النُّفَاقَ وَأَهْلَهُ وَتَجْعَلُنَا فِيهَا مِنْ
الدُّعَاةِ إِلَى طَاعَتِكَ وَالْقَادَةِ إِلَى سَبِيلِكَ وَتَرْزُقُنَا بِهَا
كَرَامَةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»

کتاب‌هایی که تا کنون انتشارات مسجد مقدس جمکران

منتشر نموده است:

۱۲ - زیارت ناحیه مقدسه	۱ - در کربلا چه گذشت؟
۱۳ - کرامات المهدی علیه السلام	۲ - نجم الثاقب
۱۴ - در جستجوی نور	۳ - خزائن الأشعار جوهری
۱۵ - آخرین خورشید پیدا	۴ - خوشه‌های طلایی
۱۶ - فدک ذوالفقار فاطمه علیها السلام	۵ - در جستجوی قائم علیه السلام
۱۷ - اعتکاف، تطهیر صحیفه اعمال	۶ - یاد مهدی علیه السلام
۱۸ - امامت و غیبت از دیدگاه علم	۷ - عقد الدرر
کلام	۸ - کلیات مفاتیح الجنان
۱۹ - غیبت، ظهور، امامت	۹ - منتخب المفاتیح
۲۰ - اهمیت اذان و اقامه و...	۱۰ - هدیه احمدیه
۲۱ - پرچمدار نینوا	۱۱ - تاریخچه مسجد مقدس
۲۲ - حضرت مهدی علیه السلام فروغ تابان	جمکران (فارسی، عربی،
ولایت	اردو، انگلیسی)

- ۲۳ - از زلال ولایت
- ۲۴ - مهدی موعود علیه السلام
- ۲۵ - انتظار بهار و باران
- ۲۶ - ناپیدا ولی با ما
- ۲۷ - علی علیه السلام مروارید ولایت ۳۵ - منشور نینوا
- ۲۸ - خصایص زینبیه علیها السلام ۳۶ - سحاب رحمت
- ۲۹ - گفتمان مهدویت ۳۷ - زندگی پس از مرگ
- ۳۰ - انتظار و انسان معاصر ۳۸ - تاریخ حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام
- ۳۱ - مفرد مذكر غایب (۲ جلد)
- ۳۲ - سیمای امام مهدی علیه السلام در شعر عربی
- ۳۳ - ... و آن که دیرتر آمد
- ۳۴ - سرود سرخ انار

انتشارات مسجد مقدّس جمکران

در مراکز استان ها و شهرستان های سراسر کشور
نمایندگانی فعال می پذیرد.

واحد پاسخ به سؤالات

مسجد مقدّس جمکران

آماده پاسخگویی به سؤالات و مشکلات اخلاقی،
تربیتی، اجتماعی، فقهی و اعتقادی شما عزیزان می باشد.
می توانید سؤالات خود را به آدرس:

قم - صندوق پستی ۶۱۷ - واحد تحقیقات فرهنگی
مسجد مقدّس جمکران
ارسال نمایید.

شایان توجه است که مطالب و نامه های عزیزانی که
با این صندوق پستی مکاتبه می نمایند، به منزله اسرار
ایشان بوده، و در حفظ و نگهداری آنها کاملاً دقت و مراقبت
خواهد شد.